

Maharashtra State Board of Secondary & Higher Secondary School, Pune

Department of Political Science

Subject: राज्यशास्त्र(28)

Std: Twelve

Faculty: Arts

*** Syllabus***

Theory Index

Sr. No.	Unit/Topic	Weightage
१	प्रकरण १ ले - १९९१ नंतरचे जग	१९
२	प्रकरण २ रे - १९९१ नंतरच्या महत्वाच्या संकल्पना आणि समस्या : जागतिकीकरण	१९
३	प्रकरण ३ रे - १९९१ नंतरच्या महत्वाच्या संकल्पना आणि समस्या : मानवतावादी प्रश्न	२०
४	प्रकरण ४ थे - समकालीन भारत : शांतता, स्थैर्य आणि राष्ट्रीय एकात्मतेसमोरील आव्हाने	२०
५	प्रकरण ५ वे - समकालीन भारत : सुशासन	२०
६	प्रकरण ६ वे - भारत आणि जग	२०

अभ्यासक्रम

प्रकरण १ ले - १९९१ नंतरचे जग

- प्रस्तावना
- शीतयुद्धोत्तर काळातील महत्वाच्या पाच घटना व घडामोडी
- शीतयुद्धोत्तर काळातील प्रादेशिकवाद
- शीतयुद्धोत्तर काळातील काही महत्वाच्या प्रादेशिक संघटना

प्रकरण २ रे - १९९१ नंतरच्या महत्वाच्या संकल्पना आणि समस्या : जागतिकीकरण

- प्रस्तावना
- जागतिकीकरण म्हणजे काय ?
- जागतिकीकरणाचा जीवनाच्या महत्वाच्या घटकांवर झालेला परिणाम किंवा
- जागतिकीकरणामुळे घडवून आलेले बदल
- जागतिकीकरणाचे सकारात्मक व नकारात्मक परिणाम

प्रकरण ३ रे - १९९१ नंतरच्या महत्वाच्या संकल्पना आणि समस्या : मानवतावादी प्रश्न

- प्रस्तावना
- पर्यावरण आणि शाश्वतता
- पर्यावरणाशी निगडित महत्वाच्या समस्या
- भारतातील गरिबी आणि विकास
- भारतातील दारिद्र्य निर्मूलनाचे कार्यक्रम
- लिंगभाव निगडित समस्या
- गरिबी आणि स्त्रिया
- महिला सक्षमीकरण
- भारतातील महिलांपुढील काही समस्या

प्रकरण ४ थे - समकालीन भारत : शांतता, स्थैर्य आणि राष्ट्रीय एकात्मतेसमोरील आव्हाने

- प्रस्तावना

- राज्याची असणारी भूमिका
- राष्ट्रीय एकात्मता
- राष्ट्रीय एकात्मतेशी संबंधित समान मूल्ये
- राष्ट्रीय एकात्मता साधण्याच्या प्रक्रियेमध्ये राज्याची असणारी भूमिका
- भारत
- संरचनात्मक परिमाण
- मानसिक परिमाण
- भारतासमोरील स्वातंत्र्यानंतरची आव्हाने किंवा समस्या
- भारतातील काही दहशतवादी हल्ले
- राज्याची भूमिका
- पहिली पायरी
- दुसरी पायरी
- तिसरी पायरी

प्रकरण ५ वे - समकालीन भारत : सुशासन

- प्रस्तावना
- सुशासनाची उत्पत्ती व अर्थ
- व्याख्या
- १९९० चे दशक व जग
- सुशासनाची विविध मूल्ये
- भारतातील प्रशासकीय सुधारणा
- ई - प्रशासनाच्या उद्दिष्टांचे सहा स्तंभ
- भारतातील विशेष संस्थात्मक यंत्रणा

प्रकरण ६ वे - भारत आणि जग

- प्रस्तावना
- भारताच्या परराष्ट्र धोरणाची उद्दिष्टे
- भारताच्या परराष्ट्र धोरणाची तत्वे
- अलिप्ततावाद
- शीतयुद्धाच्या काळातील काही महत्वाचे लष्करी करार
- भारताच्या परराष्ट्र धोरणाला प्रभावित करणारे घटक
- भारताचे जगाबरोबरील संबंध
- भारत - एक उगवती सत्ता
- भारताचे शेजारील देश
- आफ्रिका
- आयोरा